

M

Kaivauskertomus Lopen pitäjän Salon kartanon
Makasiinimäen pohjoisrinteessä olevista röyk-
kiöistä.

Makasiinimäen pohjoisrinteessä olevalle, metsää kasvavalle karjalaitumelle olen inventointikertomukseni v. 1951 merkinnyt parikymmentä röykkiötä (n:ot 7- 20). Tutkin niistä röykkiöt 13 ja 14 sekä yhden kuusimetsän sisästä, 9a:n koillispuolelta, ja vielä lisäksi osan röykkiö 7:stä.

Ensinmainitussa oli maa tiukkaa ja kivet syvässä kuten hautaraunioissa on tapana, mutta mitään kulttuurijäännöksiä ei löytynyt. Röykkiö 7:stä tuli raaka maa esiin melkein heti turpeen alta. Jäljelläolevissa oli maa turpeen alla kivien välissä sitä löysepää mitä syvemmälle mentiin, josta päätellen ne ovat peltoraunioita.

Helsingissä, lokakuun 5 p:nä 1951.

Aarni Erä-Esko

LOPPI, Salon kartano

Makasiinimäki, hauta 3.

Kaivauskertomus kansainvaellusajan haudan kaiva-
uksesta, joka suoritettiin Hämeen Maakuntahisto-
riatoimikunnan toimesta Lopen kunnan myöntämil-
lä varoilla.

(H1 ja H2: ks. A. Erä-Eskon inventointikertomusta)

Hauta 3 on Salon kartanon tiilisestä sähkömuuntajasta
n 80 m kaakkoon, metsää kasvavan mäennyppylän päällä, H2:n lä-
hellä, 10 m sen eteläpuolella. Hautaröykkiö on n 14 m:n pitui-
nen ja 6 m:n levyinen, luoteis-kaakkoissuuntainen, maan- ja ki-
vensekainen kumpu. Tutkin sen keskivaiheilta 6,5 m:n pistuisen
osan.

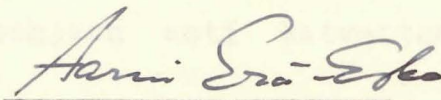
Turvekerroksen poistamisen jälkeen tuli näkyviin kaikis-
sa kohdissa verrattain musta maa, jossa oli siellä täällä
hiilimuruja. Siitä edelleen muuttui maa n 10 cm:n syvyydessä
etenkin röykkiön keskiosassa pienten, palaneitten kivien, mul-
lan ja hiekan muodostamaksi, hiilensekaiseksi, jokseenkin mus-
taksi, jossa useimmat löydöt olivat. Kaikki haudasta löydetyt
metalliesineet: ilmeisesti sirpin kärjestä katkennut rautapala,
kaulaketjun rintalevyn puolikas, pienikokoinen sirppi sekä ra-
pusolki (KM 12880:7,8,25,26), olivat mustan kerroksen pohjaosis-

sa, siis ainakin 20 cm:n syvyydessä kuoritun maan pinnasta lukien. Mustan kerroksen alla oli likaisenharmaa hiekkakerros, jossa yleensä ei ollut esineitä muutamia saviastianpaloja lukuunottamatta. Röykkiön keskivaiheilla alkoi n. 50 cm:n syvyydessä puhdas, keltainen hiekka, joka oli pitelemätöntä maata. Välittömästi raa'an maan päällä oli kummun alueella suuria kiviä, joitten väliin ja ympärille röykkiö oli tehty. Löytöjä ei kuitenkaan esiintynyt runsaammin esim. kivien lähellä tai niitten ahtaisissa väleissä, vaan runsain löytöalue oli ylimalkaan röykkiön korkeimmalla kohdalla, siis keskivaiheilla. - Yleisenä huomiona tein myöskin sen, että siellä missä luuta löytyi runsaimmin läheltä toisiaan, oli vieressä myöskin runsaammin saviastian palasia, jotka viittaa mielestäni siihen, että luut lihoineen tai ilman ovat olleet saviastioissa. Metalliesineitten asennoista mainittakoon, että rintalevy ja sirppi olivat löydettyäessä jokseenkin vaakasuorassa, mutta rapusolki oli päässyt liikahtamaan ennenkuin kaivaja huomasi sen.

Hauta jatkuu C-profiilista päätellen vielä kaakkoon, jossa on pelto n. 3 m:n päässä. Myöskin A-profiilista jatkuu hauta luoteeseen n 4 m:n verran. Tein lähelle luoteispäätä lapionterän mittaisen koekuopan, josta tuli esille samanlaista mustaa maan- ja palaneen kivensekaista sohjoa kuin haudan keskeltäkin.

Helsingissä, lokakuun 5 p:nä 1951.

Aarni Erä-Esko

Luettelo Lopen pitäjän Salon kartanon
Makasiinimäellä suoritetuissa kaivauk-
sisissa otetuista valokuvista.

- 1) Røykkiö 14 turpeen poistamisen jälkeen.
- 2) H3. Katajametsää kaadetaan haudan päältä.
- 3) " Juuria kiskotaan haudan pinnasta.
- 4) Näköala Salon perunapellolle.
- 5) H3 puusta katsottuna, etumaisena pohjoissektori.
- 6) H3:n projektiokuva, edessä itä- ja pohjoissektorit.
- 7) "- , edessä itäsektori.
- 8) H3. Turpeen poisto käynnissä itäsektorissa.
- 9) " Kaivaus eteläsektorissa, edessä itä- ja pohjoissektorit.
- 10) " Kaivausväkeä: Sulo Koivu, Risto Huhta, Rainer Sorri, Jaakko Leppä, Juhani Salo (takana), Osmo Raitala ja Aulis Laakso.
- 11) "-
- 12) H3. R. Sorri on saanut kaulaketjun rintalevyn kulman näkyviin profiiliseinämästä.
- 13) "-
- 14) H3. Lähikuva rintalevystä KM 12880:8.
- 15) " Pohjoissektori pohjaan asti kaivettuna.
- 16) " Kaivausasetelma.
- 17) -
- 18) H3. S. Koivun kädessä rapusolki 12880:26 ja A. Laaksolla sirppi 12880:25.

- 19) Sama kuin edellinen.
- 20-22) Makasiinimäki lännestä nähtynä. Miehet H3:n päällä, josta vasemmalle H2.
- 23) Makasiinimäki luoteeseen.
- 24) Röykkiö 14 pensaitten alta paljastettuna.
- 25) Röykkiökuusimetsässä, 9a:n koillispuolella.

1

2

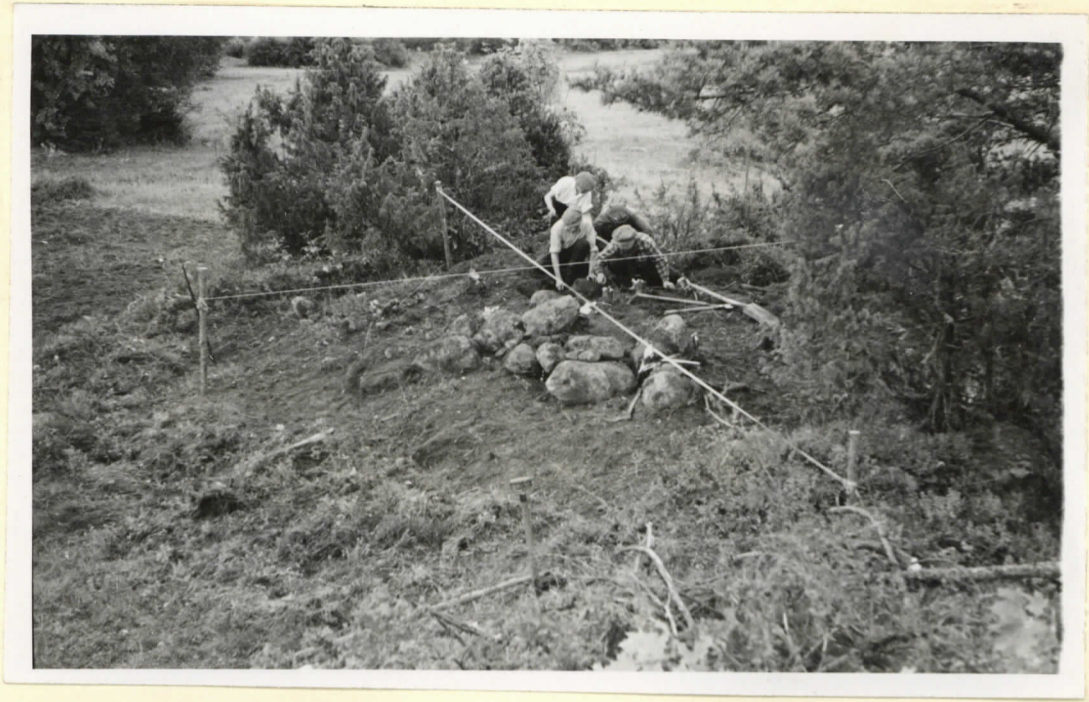

3

4

5.

6.

7

8

9.

10.

11.

12.

13.

14

15

16

19. a

19. b.

20.

21.

22

23

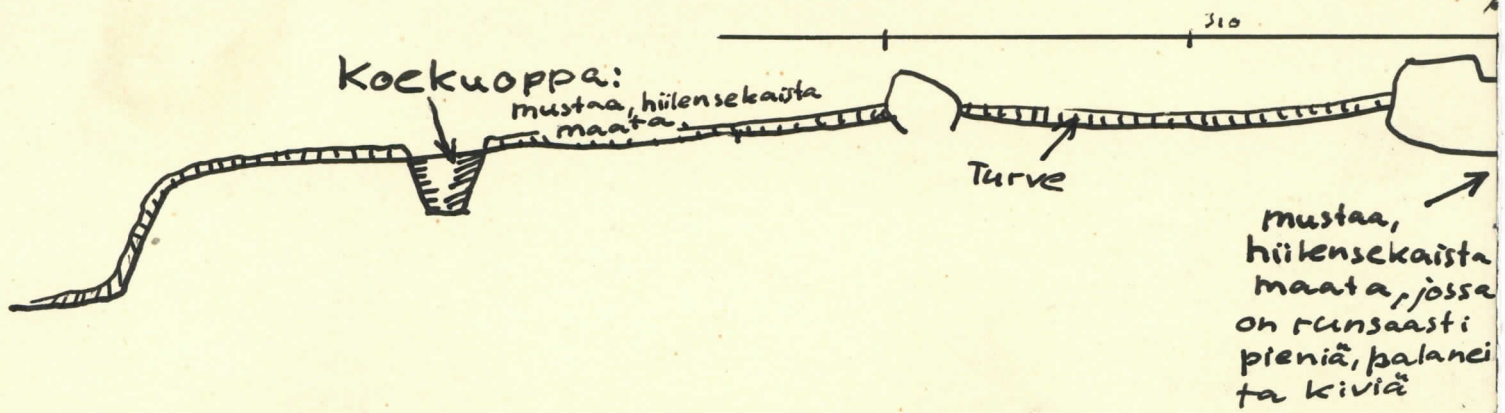

24

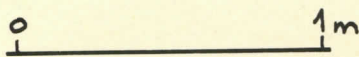
25

LOPPI
SALON KARTANO
MAKASIINIMÄKI

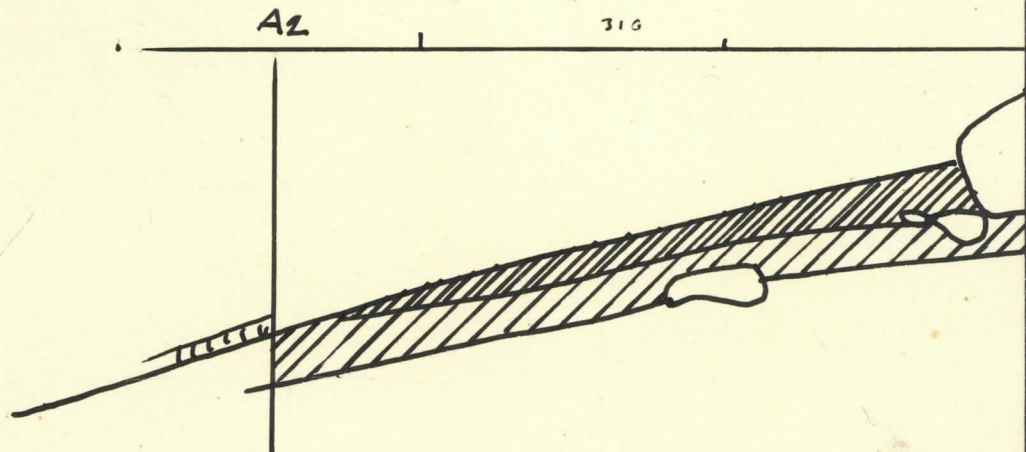
HAUTA 3

Aarni Erä-Eskon kaivaus syyskuussa 1951

Naru 310

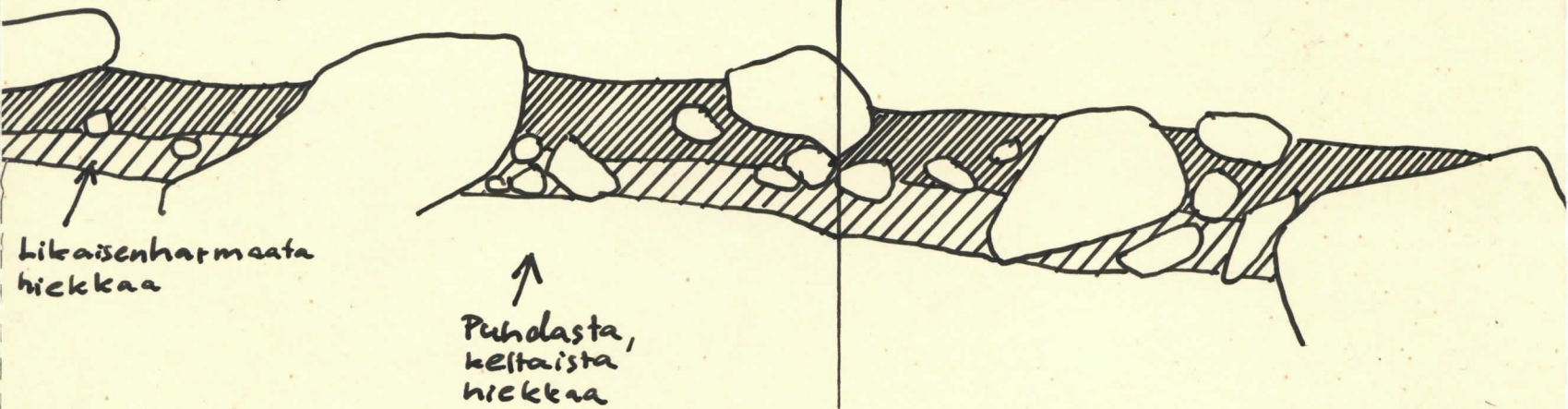
B2

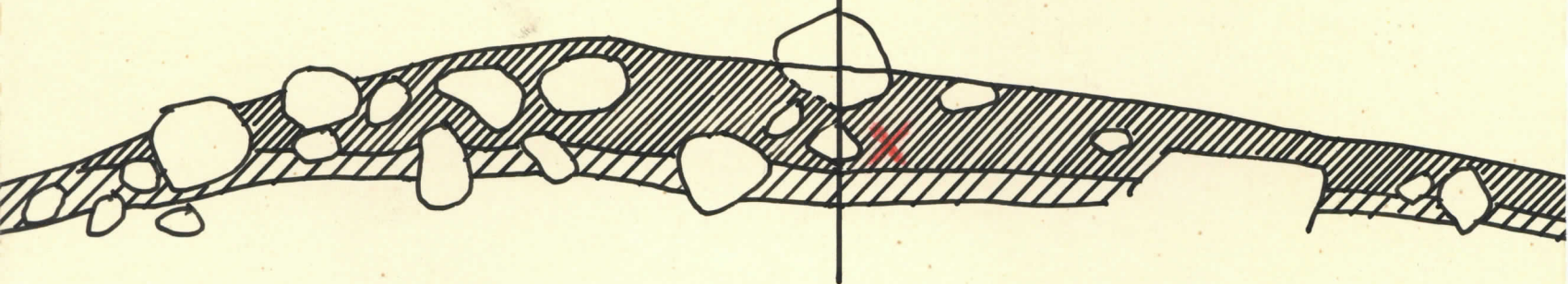

A1

B1

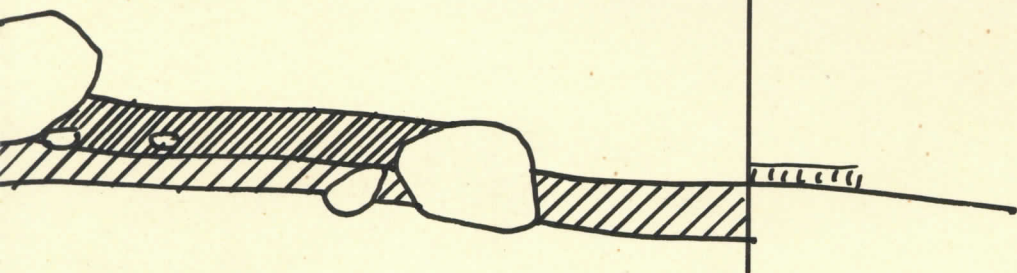

B1

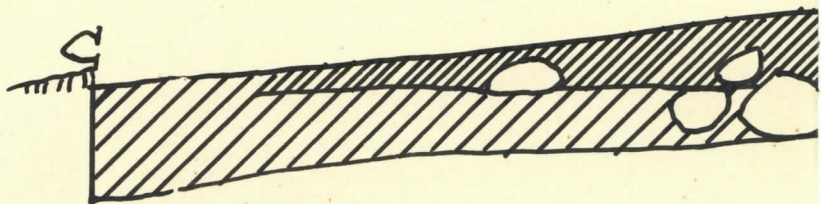

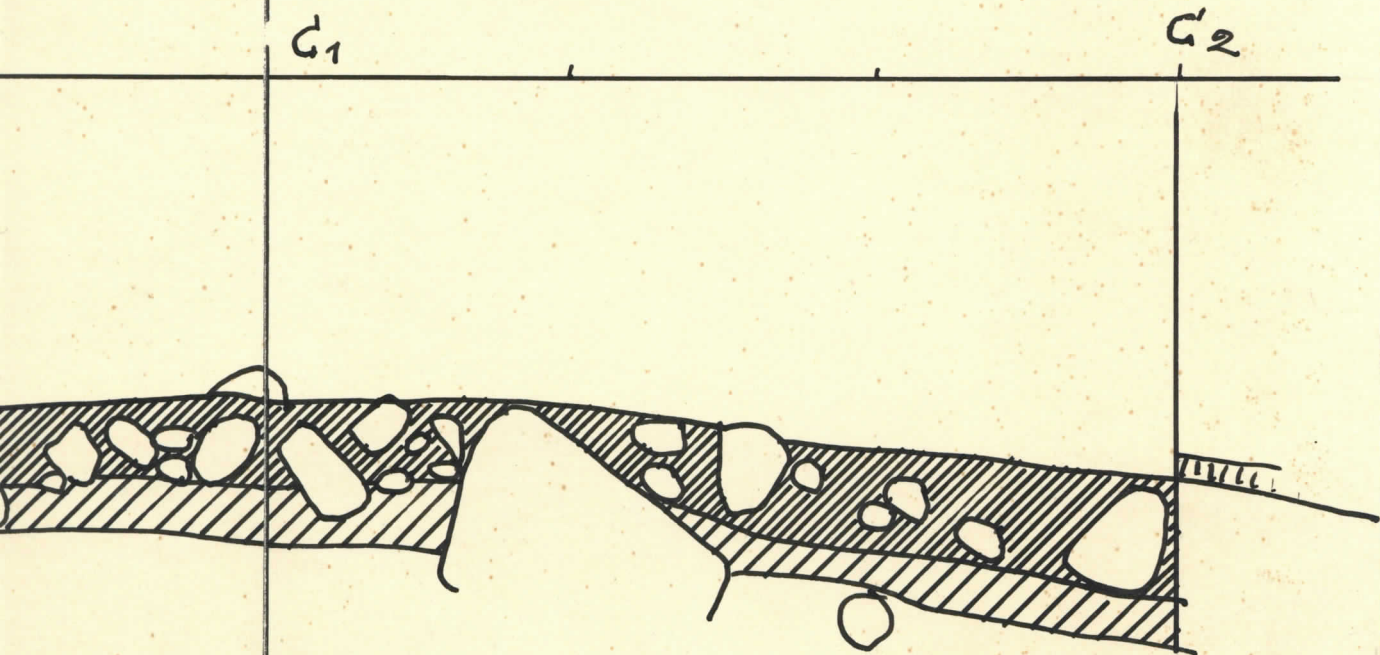
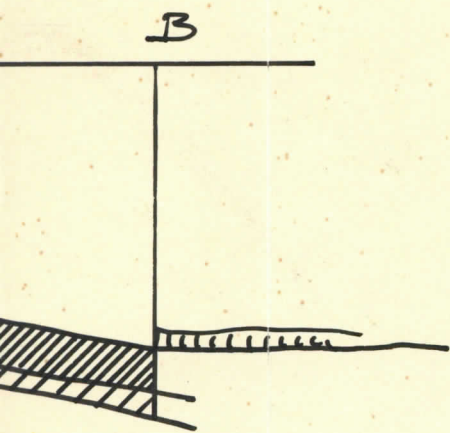
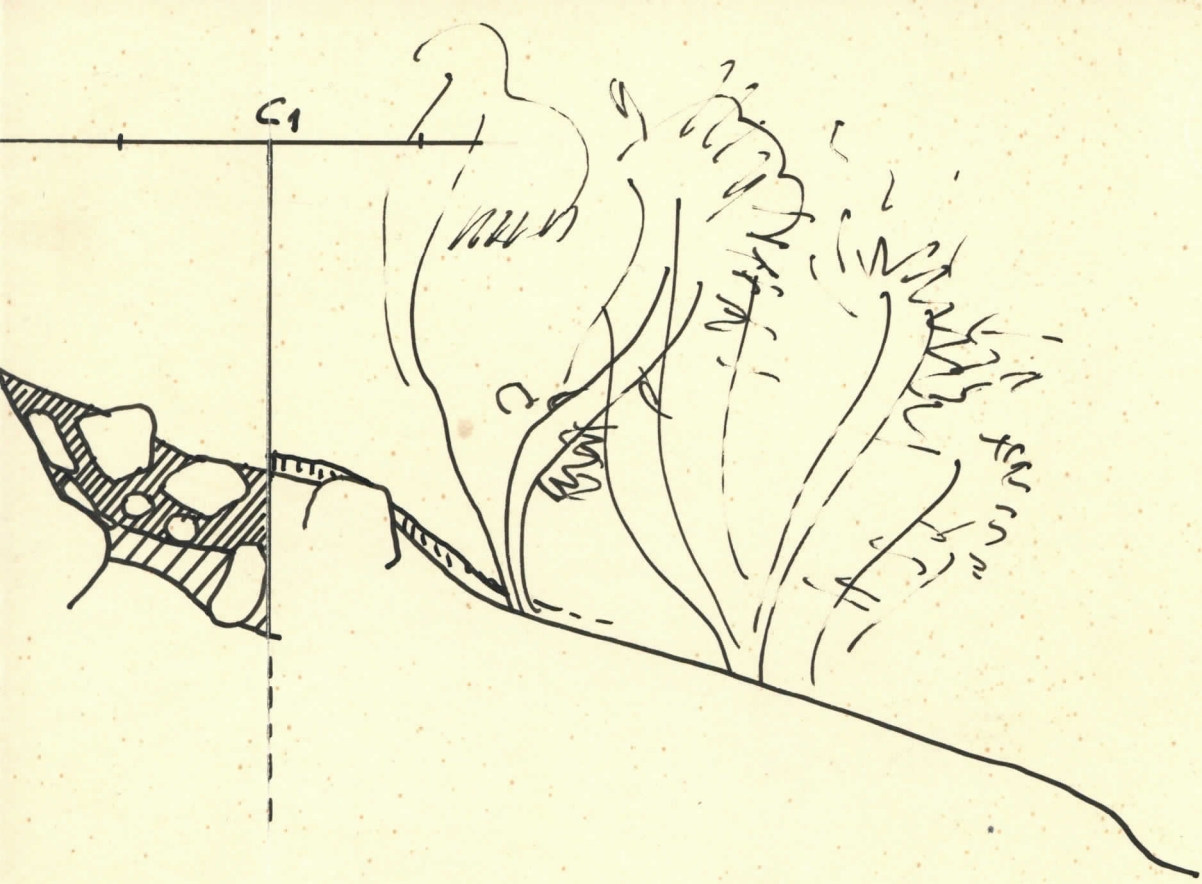
A1

A

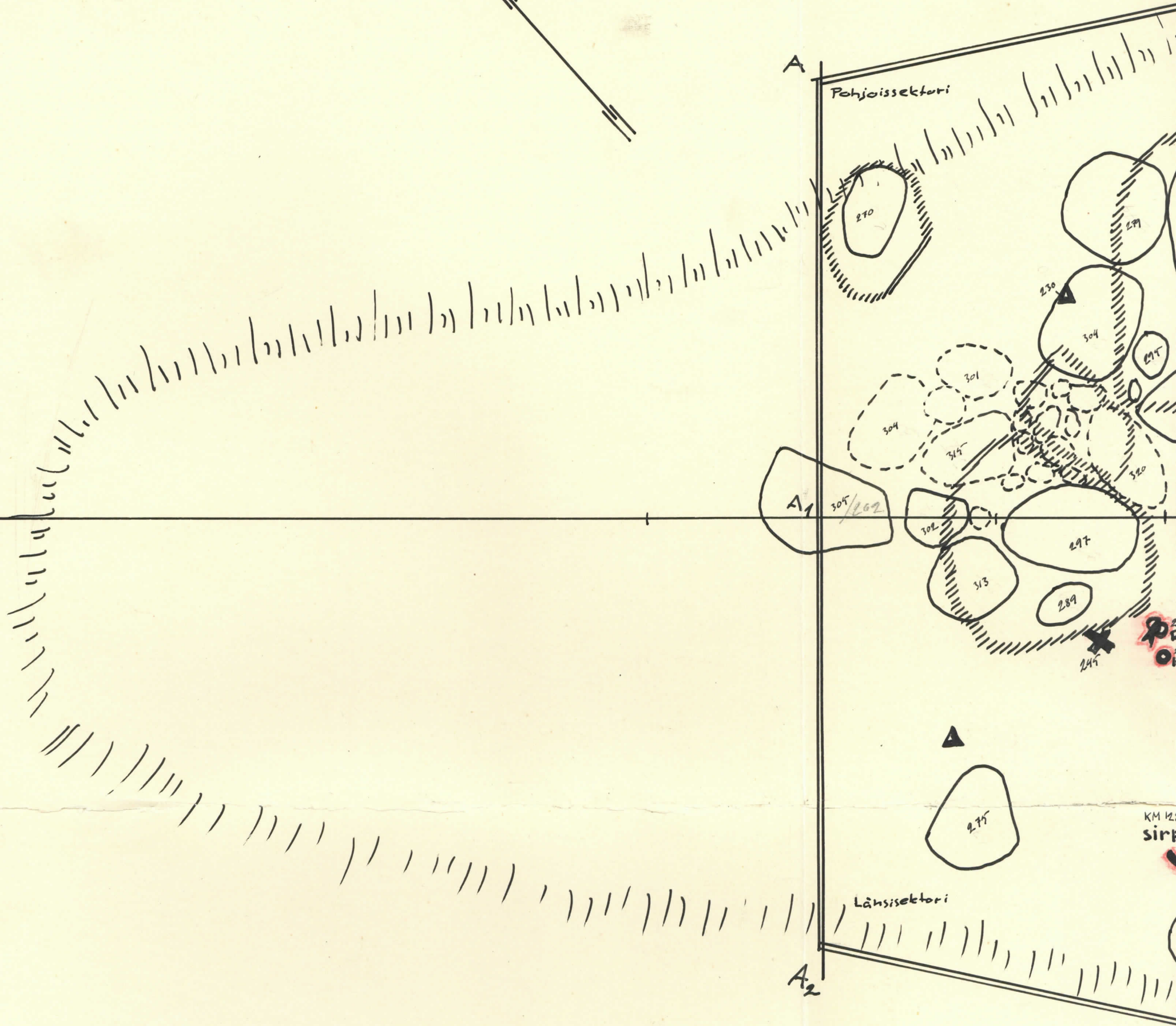
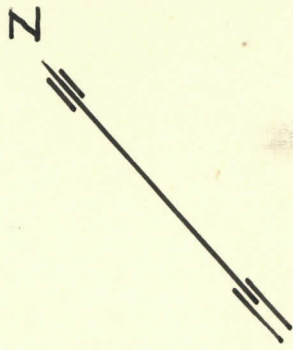
C

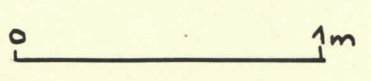
ehdi I)

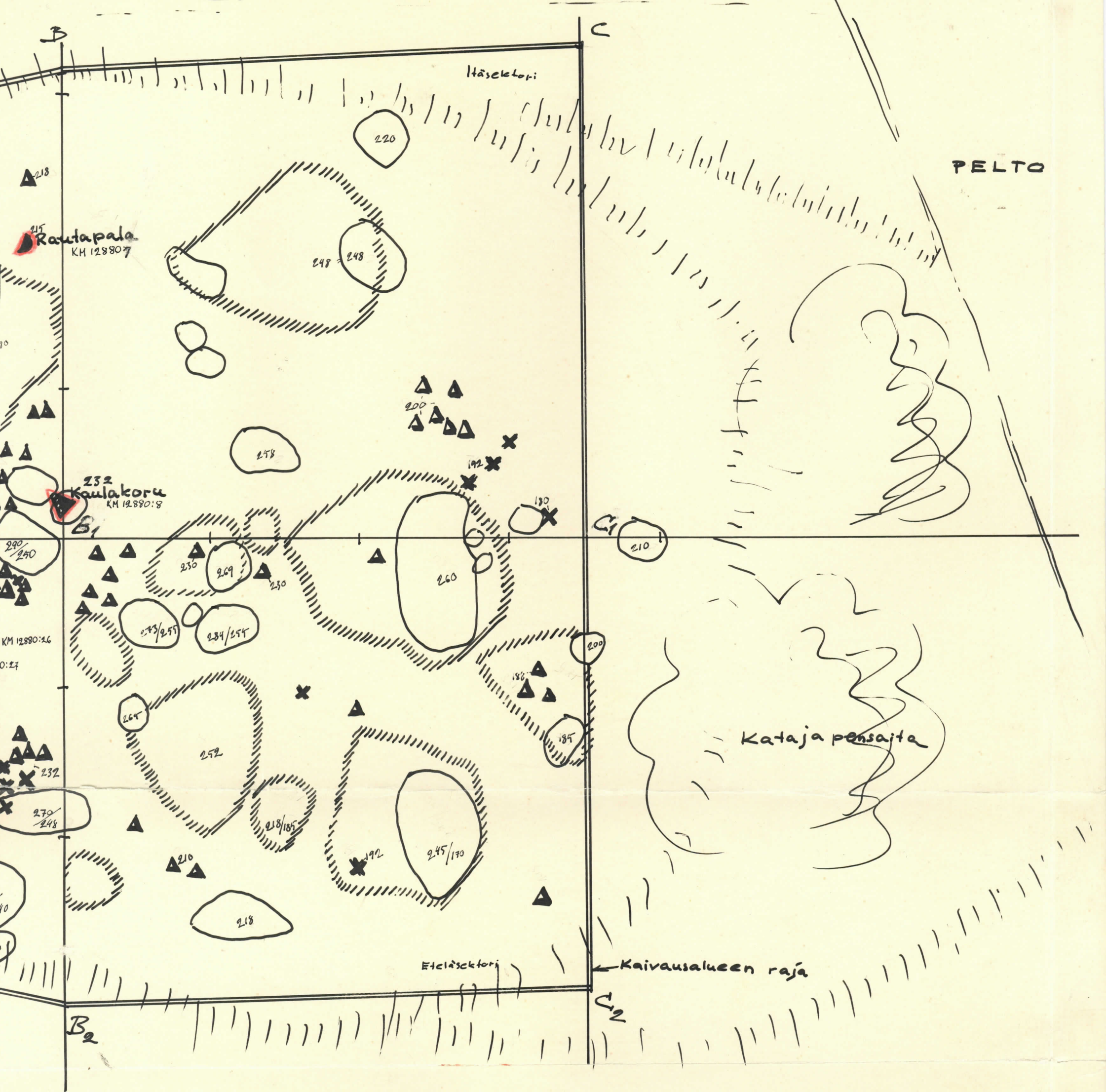
LOPPI
SALON KARTANO
MAKASIINIMÄKI

HAUTA 3

Aarni Erä-Eiskon kaivaus syyskuussa v1951

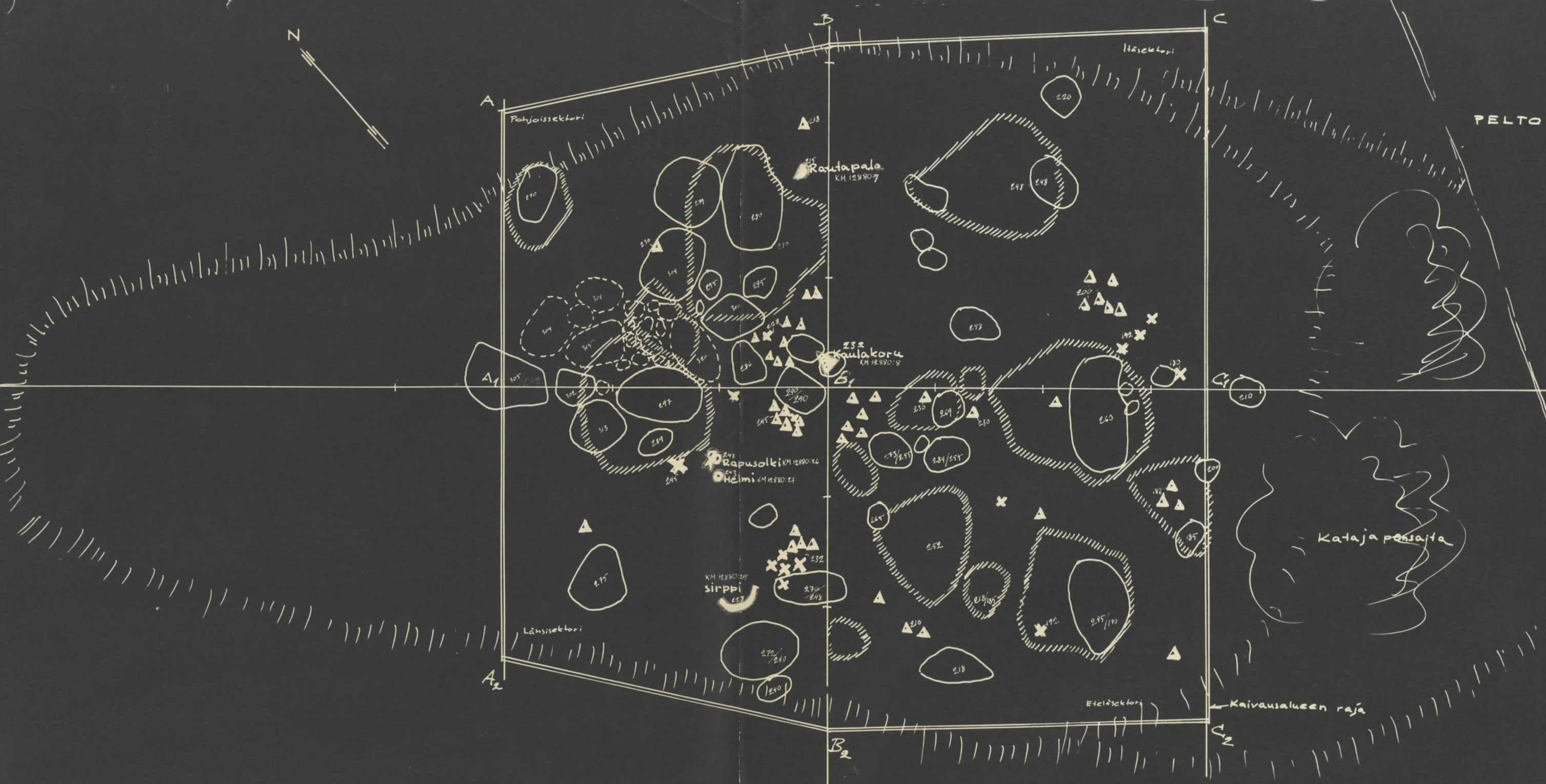

(K.p. = 055 - sama kivi kuin H 2:lla
 055 + 345 = 400, josta kartalla esiinty-
 vät luvut on vähennetty.)

- ▲ = SAVIASTIANPALOJA
- ✕ = LUUNKAPPALEITA
- (dashed) = sekundäärinen, pellolta heitetty kivi
- (solid) = töykkiöön kuuluva kivi, jonka pin-
ta on turvekerroksen päällä.
- (hatched) = alkuperäiseen, raakaan maahan
ulottuva kivi

I)

LOPPI
SALON KARTANO
MAKASIINIMÄKI

HAUTA 3

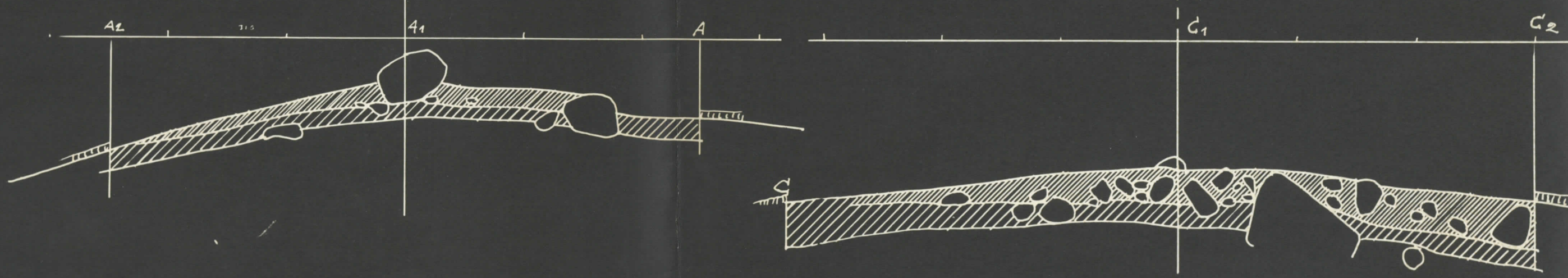
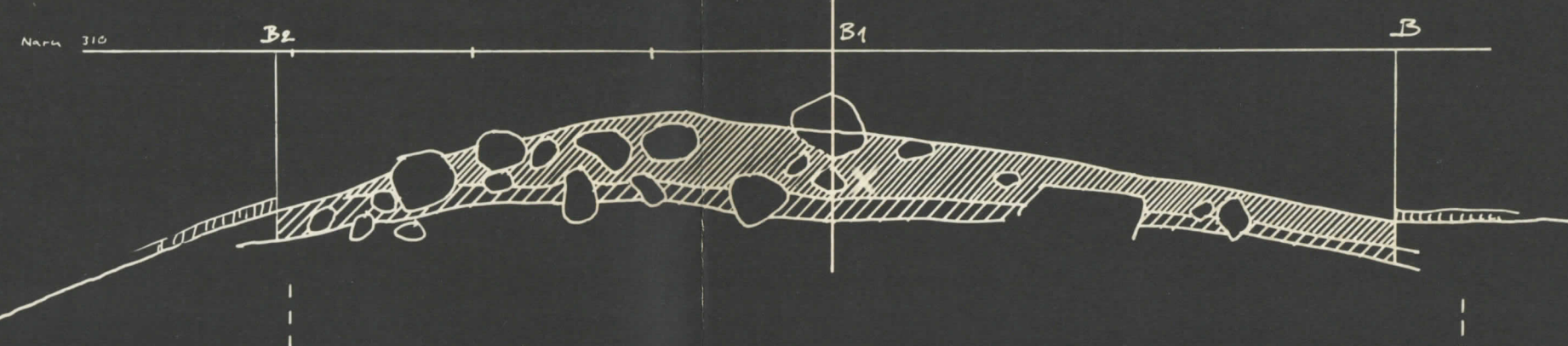
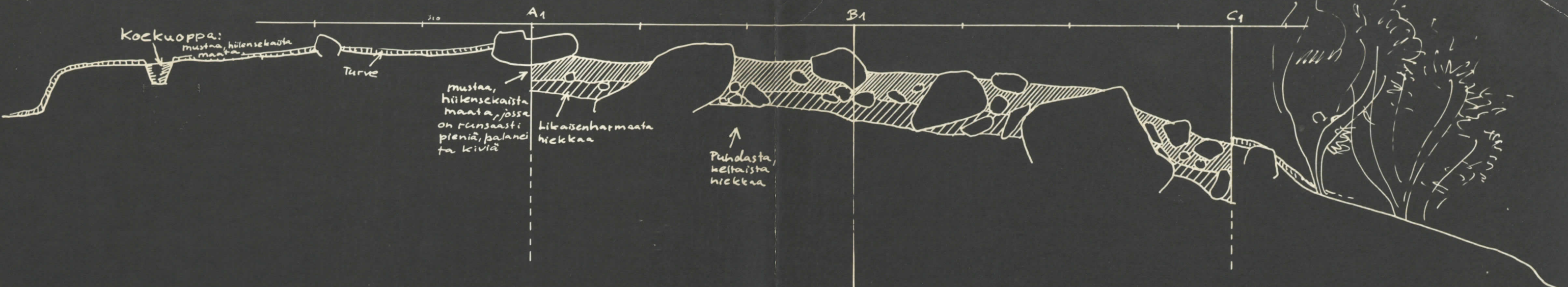
Aarni Erä-Eiskon kaivaus syyskuussa v.1951

(Kp = 055 - sama kivi kuin H 2:lla
055 + 345 = 400, josta kartalla esiinty-
vät luvut on vähennetty.)

- ▲ = SAVIASTIANPALOJA
- ✕ = LUUNKAPPALEITA
- (dashed) = sekundäärinen, pellolta heitetty kivi
- (solid) = röykkiöön kuuluva kivi, jonka pin-
ta on turvekerroksen päällä.
- (hatched) = alkuperäiseen, raskaan maahan
ulottuva kivi

LOPPI
 SALON KARTANO
 MAKASIINIMÄKI

HAUTA 3

Aarni Erä-Eskon kaivaus syyskuussa 1951

